

Böbrekler

- Vücudun metabolik aktivite sonucu ortaya çıkan artık ürünleri ile fazla miktardaki suyun organizmadan dışarı atılmasında rol oynayan organlardır.
- Böbreklerin bu fonksiyonu sayesinde vücudun elektrolit ve su dengesi korunur.
- Kanbasıncı üzerine de dolaylı olarak etkileri vardır.
- Böbrekler, retroperitoneal organlardır.

- Karın arka duvannda, columna vertebralis'in her iki yanında, 12. torakal vertebra ile 3. lumbal vertebra seviyeleri arasında bulunurlar.
- Sağ böbrek, sol böbreğe göre karaciğer ile olan komşuluğu nedeniyle biraz daha aşağıda yer alır.
- Böbrekler yaklaşık 11 cm uzunluğunda, 6 cm genişliğinde ve 3 cm kalınlığındadır. Ortalama ağırlığı yetişkin erkeklerde 150 gr., kadınlarda ise 135 gr'dır.

- Böbrekler Őekil fasulyeye benzer.  ne ve dıŐa bakan yüzüne facies anterior, arkaya ve iŐe bakan yüzüne facies posterior, iŐ kenarına margo medialis, dıŐ kenarına ise margo lateralis adı verilir.
- BöbreĐin margo medialis'inin Orta kısmı konkav olup, burada vertikal olarak uzanan yarığa hilum renale denir. Hilum renale'den böbreğe giren çıkan oluŐumlar geŐer

- B bređi saran tabakalar: içten dıŐa doğru capsula fibrosa, capsula adiposa ve fascia renalis'tir.
- Böbređin genel yapısı: Cortex renalis ve medulla renalis olmak üzere iki kısıma ayrılır. Bu iki bölümün fonksiyonları birbirinden farklıdır. Cortex renalis idrar yapan oluŐumları içerir. Medulla renalis ise toplayıcı kanallardan oluŐur.

URETER

- Pelvis renalis'in devamı olan ureter'ler idrarı böbreklerden mesaneye ileten retroperitoneal kanallardır.
- Uzunlukları 25-30cm çapı 3mm'dir.
- Her iki ureter m.psoas major'un ön tarafında mediale doğru bir seyir gösterir ve pelvis boşluğuna girdikten sonra mesanenin fundus kısmına açılır. Ureter pars abdominalis ve pars pelvica olmak üzere iki kısımda incelenir.
- Abdominal parça, ureter'in pelvis renalis ile linea-terminalis arasında kalan kısmıdır.

- Ureter bu bölümde m.psoas major'un medialinde yer alır. A. testicularis (a. ovarica) bu parçayı önden çaprazlar. Pars pelvica ise ureter'in linea terminalis ile mesane arasında uzanan kısmıdır.
- Ureter, pelvis duvarındaki seyri sırasında a. iliaca interna'nın ön tarafında yer alır.
- Erkeklerde ductus deferens, kadınlarda ise a. uterina bu parçayı önden çaprazlar.
- Ureter'in son kısmı mesane duvarında yaklaşık 2 cm'lik bir seyir gösterir ve ostium ureteris'ler ile mesaneye açılır. Ureter'in mesane duvarı içerisinde yer alan kısmına intramural parça denir.
- Ureter'in üç yerde darlığı vardır; Birinci darlık ureter'in başlangıç yerinde, ikinci darlık linea terminalis'i çaprazladığı yerde, üçüncü darlık ise mesaneye girdiği yerde olup en dar yeri burasıdır.

Mesane

- Böbreklerden ureter'ler yolu ile gelen idrarın dışarı atılincaya kadar depo edildiği, kas ve zardan yapılmış torba şeklinde bir organdır.
- Normal hacmi 220ml civarında olup 500 ml ye kadar da idrar toplanabilir.
- Mesane kadın ve erkekte önde symphysis pubica ile komşuluk yapar. Arkada ise kadında uterus, erkekte rektum ile komşudur
- Boř iken üçgen bir piramite benzeyen mesanenin üst, arka-alt (fundus vesicae), yan-alt olmak üzere 4 yüzü ve öne yukarıya bakan tepesi (apex vesicae) vardır.
- Üst yüzü üçgen şeklinde olup periton ile örtülü olan tek yüzdür. Lateral kenarları apex vesicae'dan arkaya doğru uzanır ve arkada ureter'lerin açıldığı deliklerde(ostium ureteris) sonlanır.

- Sağ ve sol ostium ureteris'leri birleştiren çizgi arka kenarı oluşturur. Kadında üst en arka kısmında periton yoktur. Bu bölgede kadında excavatio vesicouterina adı verilen periton çıkmazı yer alır.
- Arka—alt yüz piramitin tabanıdır. Buraya fundus vesicae da denir. Fundus vesicae üst yüz gibi üçgen şeklinde olup periton ile örtülü değildir. Erkeklerde rektum ile komşudur. Üst kısım ile rektum arasında excavatio rectovesicalis denilen periton çıkmazı bulunur. Kadınlarda, vagina'nın üst ve uterus'un alt bölümleriyle komşuluk yapar.
- Yan-alt yüzlerin ön kısmı symphysis pubica'nın arka yüzüne bakar. İkisi arasında Spatium retropubicum denilen bir aralık bulunur. Bu aralıkta yağ ve bağ dokusu içinde damarlar, sinirler ve erkekte lig. puboprostaticum (rn. puboprostaticus),kadında ise lig. pubovesicalis (m. pubovesicalis) yer alır.
- Bu bağların içerisinde düzkas bulunur ve bunlar ostium urethrae internum'un açılmasını sağlar.
- Mesanenin en alt kısmına collum vesicae denir. Burası erkekte glandula prostatica oturur; kadında ise fascia pelvis ile sarılı durumdadır.

Urethra

- Mesanede birikmiş olan idrarın dışarı atıldığı yoldur. Erkeklerde 15-20cm, kadında 3-5cm uzunluğundadır.
- Pars prostatica
- Pars membranacea
- Pars spongiosa

- Kaynak: Cumhur M. Temel Anatomi. ODTÜ Yayıncılık.2.Basım 2006